

30.8.2007

Sinivihreän hallituksen ensimmäinen budjetti: Veroratkaisujen perusteena vastuullisuus, ympäristönäkökohdat ja oikeudenmukaisuus

Sinivihreän hallituksen veropolitiikan keskeisimpänä tavoitteena on edistää työllisyyttä keventämällä työn verotusta. Samoin veropolitiikan tavoitteena on myös lisätä verotuksen oikeudenmukaisuutta keventämällä perinnönsaajien ja eläkeläisten verotusta. Myös ympäristönäkökohtia painotetaan veroratkaisuissa. Toimet ilmastonmuutosta vastaan näkyvät ympäristöperusteisten energiaverojen tarkistamisessa ylöspäin, erityisesti päästökauppasektorin ulkopuolisten verojen osalta. Biopolttoöljy vapautetaan verosta. Veropoliittiset toimet mitoitetaan niin, etteivät ne vaaranna julkisen talouden pitkän ajan kestävyyttä.

Vuoden 2008 veroratkaisut keventävät verotusta, kun otetaan huomioon tulo- ja varallisuusverotuksen kevennykset ja välillisten verojen terveys- ja ympäristöpoliittiset kiristykset. Suuremmat työn verotuksen kevennykset hallitus ajoittaa suhdannesyistä vaalikauden loppupuolelle.

Perintöverotusta kevennetään

Perintöveroa kevennetään ensi vuoden budjetista reilusti oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi verotuksessa. Erityisesti pyritään parantamaan lesken ja alaikäisten lasten asemaa.

Verotettavan perintöosuuden alaraja korotetaan vuoden 2008 alusta 3 400 eurosta 20 000 euroon. Puolisovähennystä korotetaan 6 800 eurosta 60 000 euroon ja alaikäisyysvähennystä 3 400 eurosta 40 000 euroon. Kolmas veroluokka poistuu kokonaan. Kolme neljästä saaduista perinnöistä on verotomia uudistuksen jälkeen.

Puolisovähennys

Esimerkki 1

- Lapseton pariskunta, vainajan varat (asunto) 159 990 euroa, leskellä ei varoja
- Leski saa puolet avio-oikeuden nojalla, puolet perintönä (79 995 euroa)
- Lesken ei tarvitse maksaa ollenkaan perintöveroa.

	Puolisovähennys euroa	Verotettava määrä, eu- roa	Vero euroa
Nykytila	- 6 800	73 195	9 446
Ehdotus	- 60 000	(19 995)	0

Lesken ei siten tarvitse maksaa perintöveroa ollenkaan alle 80 000 euron perinnöistä. (raja on nykyisin n. 10 000 euroa)

Esimerkki 2

- Lapseton pariskunta, vainajan varat (asunto) 300 000 euroa, leskellä ei varoja
- Leski saa puolet avio-oikeuden nojalla, puolet perintönä

	Puolisovähennys euroa	Verotettava määrä, eu- roa	Vero euroa
Nykytila	- 6 800	143 200	20 647
Ehdotus	- 60 000	90 000	9 500

Kevennys 11 147 euroa (54 %)

Alaikäisyysvähennys

Esimerkki 3

- 14 ja 17-v. lapset, leski 50 v.
- Perheen asunnon arvo 520 000 euroa, leski pidättää hallintaoikeuden
- Perintö 130 000 euroa/lapsi, vähennetään hallintaoikeuden arvo 55 %

Alaikäisten lasten perintövero:

	Perintö- osuus euroa	Lesken hallinta- oikeus euroa	Alaikäisyys- vähennys euroa	Verotettava määrä euroa	Vero euroa
Nykytila	130 000	- 71 500	- 3 400	55 100	6 551
Ehdotus	130 000	- 71 500	- 40 000	(18 500)	0

Jos pesässä on muita varoja kuin asunto (tai leski ei käytä hallintaoikeutta), vero 130 000 euron perintöosuudesta alenee 17 991 eurosta 9500 euroon.

Yksilapsisessa perheessä alaikäiseltä lapselta veroa ei uudistuksen jälkeen mene, jos asunnon arvo hallintaoikeustilanteessa on enintään n. 265 000 euroa (raja verottomuudelle nykyisin n. 31 000 euroa)

Avopuolisot

Esimerkki 4

- Lapseton avopari, vainaja testamentannut eloon jääneelle omistamansa, avopuolisoiden yhdessä käyttämän asunnon, jonka arvo on 300 000 euroa.

	Verotettava määrä, eu- roa	Vero euroa
Nykytila	300 000	137 205 (III veroluokka)
Ehdotus	300 000	86 200 (II veroluokka)

Kevennys 51 005 euroa (n. 37 %)

Esimerkki 5

"Normaalitilanne", saaja I veroluokassa, ei oikeutta puoliso- tai alaikäisyysvähennykseen, ei hallintaoikeusvähennystä

- Perintöosuuteen sisältyy asunto ja/tai sijoitusvaroja

Perintöosuus €	Vero nykyasteikolla	Vero uudella asteikolla	Erotus
15 000 (Perintöosuukseen mediaaniarvo 2006)	1 245	0	1 245
35 000 (perintöosuukseen keskiarvo 2006)	3 785	1 600	2 185
100 000	13 735	11 100	2 635
300 000	45 735	43 100	2 635

- Perintöveroa maksavien määrä alenisi noin 60 %:lla nykyisestä.

Eläketulon verotus palkkatulon tasalle

Eläkeläisten verotusta uudistetaan oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi. Uudistuksen jälkeen eläkkeensaajien ei tarvitse missään tuloluokassa maksaa palkansaajia suurempaa veroa.

Osalla eläkkeensaajista eläketulojen verotus on ollut kireämpää kuin palkkatulojen verotus. Uudistus keventää näillä eläkkeensaajilla eläketulon verotusta jopa usealla sadalla eurolla vuodessa. Ero poistetaan korottamalla valtionverotuksen eläketulovähennystä. Tämän arvioidaan vähentävän verotuottoa noin 200 miljoonalla eurolla.

Eläke	Verot 2007	Verot 2008	Muutos	Veroaste -07	Veroaste -08	Muutos
15 000	2881	2639	-242	19,21	17,59	-1,61
20 000	4940	4354	-586	24,70	21,77	-2,93
30 000	8972	8645	-327	29,91	28,82	-1,09

Tuloverotuksen keventäminen vuonna 2008

Palkansaajien tuloverotusta kevennetään työnteon kannustavuuden ja työllisyyden lisäämiseksi.

Palkansaajien tuloverotus kevenee vuonna 2008 noin alle sadasta eurosta yli kolmeensataan euroon euroa vuodessa. Kevennykset kohdistetaan tasaisesti kaikkiin tuloluokkiin. Tuloverotusta kevennetään 330 miljoonalla eurolla korottamalla kunnallisverotuksen ansiotulovähennystä ja lieventämällä tuloveroasteikkoa. Lisäksi tuloveroasteikkoon tehdään kahden prosentin inflaatiotarkistus, joka vähentää valtion verotuloja 170 miljoonaa euroa.

Palkka	Verot 2007	Verot 2008	Muutos	Veroaste-07	Veroaste -08	Muutos
15 000	2840	2752	-88	18,93	18,35	-0,59
30 000	8914	8730	-184	29,71	29,1	-0,61
60 000	23762	23445	-317	39,60	39,08	-0,53

Uusi vähennys työasunnosta

Hallitus haluaa parantaa ihmisten mahdollisuuksia ottaa vastaan työtä myös kotipaikkakunnan ulkopuolelta. Tarkoituksena on parantaa työllisyyttä edistämällä työvoiman liikkuvuutta.

Uusi vähennys myönnetään asunnosta, jonka työntekijä on vuokrannut työpaikkakunnalta. Vähennyksen enimmäismäärä on 250 euroa kuukaudessa ja 3 000 euroa vuodessa. Vakituisen asunnon on sijaittava vähintään 100 kilometrin päässä työasunnosta ja työpaikasta. Muu verovapaa tuki asuntoon estää vähennyksen myöntämisen.

Lahjoitusvähennys nousee merkittävästi

Hallitus haluaa kannustaa tieteen, taiteen ja suomalaisen kulttuuriperinnön tukemista.

Yhteisöille myönnettävää lahjoitusvähennyksen enimmäismäärää korotetaan 250 000 euroon vuodessa, jos lahjoitus tehdään ETA-alueella sijaitsevalle yliopistolle tai korkeakoululle ja 50 000 euroon, jos se tehdään erikseen nimetyille yhdistykselle tai säätiölle.

Alkoholiverotusta nostetaan

Hallitus haluaa hillitä alkoholin kulutusta ja siitä seuraavien vakavien terveyshaittojen lisääntymistä.

Alkoholiveroa nostetaan terveyshaittojen vähentämiseksi. Väkevien alkoholijuomien verotusta nostetaan 15 prosentilla ja mietojen 10 prosentilla. Noston seurauksena verotuottojen arvioidaan lisääntyvän 40 miljoonaa euroa.

Korotusten seurauksena keskioletpullon hinta nousee noin 5 sentillä, viinipullon hinta noin 20 sentillä ja edullisen väkevän alkoholijuomapullon hinta noin 1,50 eurolla.

Hallitus seuraa veromuutosten vaikutusta kulutukseen ja terveyshaittoihin ja varautuu alkoholiveron toiseen nostoon vuoden päästä.

Ympäristöperusteisia energiaveroja tarkistetaan ylöspäin

Hallitus haluaa hidastaa ilmastonmuutosta hillitsemällä energian kulutuksen kasvua. Ympäristöperusteisia energiaveroja tarkistetaan ylöspäin erityisesti päästökauppasektorin ulkopuolisten verojen osalta.

Energiaveroja esitetään korotettavaksi 2008 yhteensä noin 300 miljoonalla eurolla. Biopolttoöljylle esitetään samalla verottomuutta. Energiaverojen korotus kohdistetaan kaikille energiatuotteille painottaen kuitenkin päästökaupan ulkopuolista sektoria eli liikennepolttoaineita, sähköveroluokkaa 1 (kotitaloudet, palvelut ja maatalous) sekä kevyttä polttoöljyä. Energiaverojen korotuksella tuetaan energian käytön tehostamista ja siirtymistä uusiutuvien polttoaineiden käyttöön. Bensiniin kulutuksen arvioidaan alenevan 2 prosenttia ja dieselöljyn kulutuksen 3½ prosenttia. Korotusten toivotaan myös hillitsevän kotitaloussähkön kulutuksen kasvua. Biopolttoöljyn verottomuudella kohdennettaisiin arviolta noin 10 miljoonan euron verotuki uusiutuvan energian käytön edistämiseen ja ilmastonmuutoksen hillintään.

Hallitus käynnistää ympäristöystävällisten polttoaineiden käytön edistämiseksi selvityksen porrastaa polttoaineiden energiaverot hiilidioksidi- ja muihin päästöihin perustuvaksi. Selvitys kattaa myös liikenteen biopolttoaineet.

Hallitus antaa syksyllä lakiesityksen henkilöautojen ajoneuvoveron muuttamiseksi CO₂-perusteiseksi, joka tulee suosimaan vähäpäästöisiä dieselautoja. Muutosta sovellettaisiin vuodesta 2010 alkaen.

	vero muuttuu		verokertymä
			milj. euroa
Moottoribensiinin veromuutos (snt/l)	3,94	78	''
Dieselöljyn veromuutos (snt/l)	4,46	100	''
Kevyen polttoöljyn veromuutos (snt/l)	1,64	29	''
Raskaan polttoöljyn veromuutos (snt/kg)	0,74	6	''
Sähkön veroluokka I veromuutos (snt/kWh)	0,14	56	''
Sähkön veroluokka II veromuutos (snt/kWh)	0,03	14	''
Kivihiiilen veromuutos (e/t)	5,80	7	''
Maakaasun veromuutos (snt/nm ³)	0,20	4	''
Mäntyöljy (snt/kg)	0,72	0	''

Esitettävät energiaveromuutokset lisäävät kansalaisten keskimääräisiä energiakustannuksia seuraavasti

henkilöauto, bensiini	56,7 euroa vuodessa
henkilöauto, dieselöljy	52,2 euroa vuodessa
sähkö, kerrostalo	2,8 euroa vuodessa
sähkölämmiteinen omakotitalo	28,0 euroa vuodessa
öljylämmiteinen omakotitalo	33,5 euroa vuodessa

Hallituskaudella myöhemmin toteutettavat veroratkaisut

Hallitus teki päätöksiä myös budjettivuoden 2008 jälkeisistä veroratkaisuista. Näillä päätöksillä tarkennetaan hallitusohjelmassa ja kehyspäätöksessä tehtyjä ratkaisuja.

Hallituksen verolinjan keskeisin tavoite vaalikauden aikana on tukea työllisyyttä ja talouskehitystä. Hallitus tekee vaalikauden kuluessa ns. puolivälitarkastuksen tuloverotuksen tasoon, ottaen huomioon palkkaratkaisujen ja veroratkaisujen yhteisvaikutuksen ostovoimaan ja hallituksen pyrkimykseen lisätä työnteon kannustavuutta veronkevennyksillä.

Ruuan arvonlisäveron alennus toteutetaan lokakuun alusta 2009 lukien.

Hallitus valmistelelee esitykset merenkulun toimintaedellytysten vahvistamiseksi vuoden 2008 aikana.

Loppuvaalikauden veroratkaisujen toteutuksessa otetaan huomioon mahdolliset muutokset arvioidussa suhdannetilanteessa.